

ДІЛО

Видавничча Спілка „Діло“.

ПРОТИФЕНЗИВА на цілому фронті.

Переломане російського фронту
під Золочевом.

ЗВІДОМЛЕНЕ ЦІКИ ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
з 19. липня.

На північ від Калуша взяли Росіяни в бій значні сили і старалися зібрати відбити відібрані їм узгір'я. Їх змагання скінчилися нічим. Неприятель потерпів значні втрати. На північ від Дністра як до Бродів успішно підправили відбиті виконуючих наступу спорічники значніший гарматний огонь, який передовсім нині рано дійшов до великої нагальнності.

Також на Волині австро-угорські та німецькі відділи виконуючі наступу з успішним вислідом почали діяльність.

ВІДЕНИЙ (Тб.) Пресова кватира, 19. липня вечером: Відповідаючи на наступ Росіяни нині рано перейшли союзники в східній Галичині до протиофензиви і вітерли російські лінії на схід між Зборовом і горішнім Серетом.

ВІДЕНИЙ (Тб.) Пресова кватира: Росіяни даремно намагалися протиноступом зібрати відбити узгір'я коло Новиці, що панують над переправою через Лімницю коло Калуша. На північ від Дністра як до Бродів збільшився гарматний огонь. З нашої сторони збільшився огонь на південні від Бережан, досягаючи хвильами тураганевого огню. З розстрілених російських розів австро-угорські і німецькі війска забрали полонених і машинові кріси. В Румунії наші патрулі розвинули значну діяльність. Росіяни кілька разів острілювали наші становища по обох сторонах просміку Яблониця.

ЗВІДОМЛЕНЕ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ
з 19 липня.

Фронт кн. Леопольда. Вже кілька днів триває жінкіша огнева діяльність на південні від Днівська і Сморгоні. Також вчора на північний захід від Луцька і на фронті в східній Галичині рухи війск виконуючих наступу придбали намного подовнені і спричинили збільшення огня. На південь від Дністра Росіяни наставили значніши зилми на відбиті нами становища на узгір'ях на південні від Калуша. Відперто їх всюди й нинесено ім тяжкі втрати. Між Лісистими Карпатами і Чорним морем не було значнішої боєвої діяльності.

БЕРЛІН (Вольф) 19. липня вечером: Визвані офіціальною, яку підняла на наших фронтах російська комія на приказ свого правительства між мирних запевнень, перейшли ми в східній Галичині до протиноступу. Німецькі корпуси перевели російські становища на схід від Золочева на широкі фронти.

БЕРЛІН (Вольф). На східнім фронті д. 18. с. м. вечером відперто сильні наступи неприятеля на схід від Лівадії і коло Новиці. Над Лімницю більша діяльність була слабка. Наші виконуючі війска забрали много полонених і машинових кріси в російських розів. В Карпатах місцевий гарматний огонь. Наступи обох відбиті від неприятеля легко відперто.

Виходить щоденник австро-угорські війська.

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Рено 10., II. пов.
Кonto пошт. швидк. 26.726.
Адреса тел. „Діло—Львів“.
Число телефону 261.
Рукописи в редакцію не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:	3-60 К.
місячно	10— .
чвертірочно	20— .
піврічно	40— .
у Львові (без доставки):	
місячно	3— К.
чвертірочно	9— .
піврічно	18— .
шільрічно	36— .
За зміну адреси	
платити ся 50 с.	

Ціна оголошень:

Стрічка п'ятитисячна, двошпальтова 40, в наділені 60, в оповідях 80 с. в редакційній часті 1 К. Помідомлення про вінчання і заручини 1-50. Некрольоти стрічка 1 К. Сталноголосія за окремою умовою. Одяг прямірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Науковий редактор: Д-р Василь Панайин.

Перелік.

Львів, 19. липня 1917

Переломовий правно-державний акт в українській справі — акт у позім значенню цього слова історичний — датований Петроградом 16. липня 1917 р. постанова тимчасового правительства в справі національно-політичної формациї України — акт сей дістався нині до відома українського громадянства. Гачинський в тексті неповнім і викривленім завдяки польським перекладачам, урядникам т. к. Бюро кореспонденційного. Доповнення і поправки подаємо нижні. Для цілого положення українського народу в Австро-Угорщині незвичайно характеристичноявляється на перший погляд маловажна обставина, що навіть у момент великого національного підему ми мусимо боронитися перед несолідністю і необов'язковістю, з якою польські т. к. функціонарі трактують першорядної важливості подію українського життя...

Постанова тимчасового правительства — плід компромісу і має значення творів компромісів себе таких, на які зложилися уступки зі стороною однієї і сторони другої. Першим питанням, яке супротив таких творів насувається, є питання: хто більше, а хто менше уступив? Точні і всім певну відповідь на питання се можемо дати аж тоді, коли будемо мати оригінальні тексти взаємних заяв і звіти в переговорів. Покищо можемо дати тільки відповідь рідше гіпотетичну, в кождій раз обмежену застереженнями. Відповідь на випадає — на наш погляд — в користь української сторони, яку заступала Центральна Українська Рада. Коротка аналіза обставин і правно-державного змісту постанови промовляє за сим поглядом.

Тимч. правительство стояло на тім, що по-за проголошением загально-демократичних принципів свободи національності (прикрашених ще й застереженем права державності для російської мови!) і поза деякими уступками в області організації національних формаций у війську, воно не видістъ що до України ніяких мір по лінії українських автономно-самоуправних домагань, застерігаючи їх в повному обсягу для загально-російської конституантії. В нехіті своїй до українського руху там, правительство ішло дуже далеко, аж до заперечування права Центральної Української Ради виступати іменем українського народу. З цього свого нервісного становища тимч. правительство зісунулось — теж дуже далеко.

Центральну Українську Раду, котра досі була в Києві одною з громадянських організацій національних, рівнорядною з окремими національними організаціями інших народностей і вір на території України (польською і ін.). призначено за організацію територіальну, наділену публично-правним характером і означеніми легіслятивно-адміністративними компетенціями. Цілі українська країна підпадає під компетенцію Ц. У. Ради і до неї, представництво головної на Україні національності, мають вислати своїх заступників національної меншини. „Першорядність“ українського племені на території України і першентство його прав на цілість української землі знаходить у сій постанові не двозначний вислів — протилежний всім концепціям екстериторіальності, національних катастрів, то що.

Обіймаючи представництво загалу мешкан-

ців України під зверненою українською маркою, Ц. У. Рада наділена правом видавання законних мір в узгодженню життя української країни і правом перевозження сих мір в житті, себто наділена у правою країни.

Вищий (чи найвищий?) орган управи українських областей, Генеральний Секретаріат, залежний своїм складом і своєю установою від спільногопорозуміння правительства з Ц. У. Радою.

Тимч. правительство зобов'язалося приняти за свої („симпатично до них поставити ся“) вироблені Ц. У. Радою предложення в справі будучого правно-політичного становища України в російській федерації і в справі земельній, і предложити їх президії конституанті.

Такі поки що в головному правно-державні очікуваних заходів закордонних Українців. За ними ідуть уряднені військові — також дуже важливі, котрі нині лишеасмо на боці.

Як тіжко було тимч. правительству зійти зі свого першого централістичного становища і зробити могучий крок вперед до будови української державності в рамках загально-російської федерації, про се свідчить діяльність кількох членів правительства, спричинена опором їх проти далекідучих уступок українським стремлінням. Доносить про се жерело дуже певне — бюро Райтера під датою 18 с. м.

За те з жерела безперечно менше певного походить вістка про Полтаву як буцім-то будучу „столицею“ України. Се очевидно рішт desiderium якихсь кругів, приbrane у форму чутки, з якою поважно числитись — рішучо не можна.

В. П.

Ось поданий за німецькими часописами, вірний текст тих уступів акту тимчасового російського правительства з 16. липня с. р., які містять найважніші, основні постанови правно-державного характеру: фрази, подані т. к. кореспонденційним бюро невірно, підчеркаємо:

„Як вищий (здати ся, що після автентичного тексту повинно бути „найвищий“) — орган адміністрації українських областей має бути утворений окремий Генеральний Секретаріат, якого персональний склад установить правительство в спільнім порозумінні з Українською Центральною Радою, яка буде доповнена на спредливих основах представниками інших національностей, заселяючими Україну, заступлених у своїх демократичних організаціях.“

„Гайданому органови буде поручене перевести в життє міри що до житлових відносин і адміністрації означеніх областей.“

Канцлер про протиофензиву союзників.

БЕРЛІН. (Тб.) В своїй промові канцлер Міхаеліс, говорячи про військове положення, сказав м. вв.: На стодії наслідком внутрішніх сльвок не зуміли розинути міліонових війск, настав спокій. Шо йаки коли підбурено російських жовнірів фальшивими вісткама, прийшла офензива. І ціло був Львів і копальні нафти в околиці Дрогобича, щоби зашкодити діяльності наших підвідомих суден. Брусілов свою безоглядністю і нечеснотами жертвою осягнув тільки незначні користі. Пів години тому одержав я телеграму від маршалка свого змісту:

На визване, яким була російська офензива в Галичині, роапочас ся там сильний наступ під особистою управою маршала кн. Леопольда Баварського. Німці з підломогою австро-угорських війск переломили російські становища під Золочевом. (Гучні опле-

ні було успішне Й корисне. Важаю також по-
схи. Переривши на крайній лівіш і голоси:
Роблені настрою! Спротиви, окрики: піфуй!
В сей спосіб — говорив канцлер — вирівнано
звін успіхів Бруслова.

З НІМЕЦЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

Промова канцлера.

БЕРЛІН (Ткб.) Парламент. По відкритю засідання віввав голос канцлер Міхаеліс. Наступі заявив, що Німеччина не бажала війни для завойовницьких цілей. Тому ні один день не буде довше вести війни, коли амоче здобути почесний мир. Хочемо почати мирні переговори, як надійде час. Неможливо, щоби ми ще раз пропонували мир, коли наша рува, витягнена чесно й мирово, натрапила на порожню. Границі Німеччини мусять бути по всі часи забезпеченні. Мусимо дорогою порозуміння запевнити життєві умовини Німеччини на суши і з морем. Мир мусить стати основою тривалого порозуміння народів. Треба запобігти сьому, щоби оружний союз наших неприятеля не перемінився в неприязній нам союз господарський. Сі цілі дадуться помістити в рамках розволюїв більшості парламенту, так як її канцлер розуміє. Коли вороги хочуть почати переговори, то цілій німецький народ, як військо так і його провідники, коли годяться в сею заяву, то з сеї думки, що ми пітасмося з неприятелем, що вони мають нам сказати. Потім бажаємо чесно й мирово настроєні взяти участь в переговорах. До сеї пори витриваємо спокійно й терпеливо.

Канцлер говорив далі про справи поживи, а переходячи до внутрішньої політики сказав ін.: По писемі шефера з 11. липня став очевидно на становищі сього письма. Уважаю річю можливою й потрібною, щоби між великими партіями і правителством прийшло до порозуміння і з готов зробити все, щоби сьогодні відповідь на жадання, щоби відносини між парламентом і правителством встановилися через покликані на кермуючі становища люди, які крім своїх особистих притаманять також цілковите дозвіле великих партій, передовсім народної, розуміється під ство умовою, що друга сторона признає, що конституційне право управи не повинно бути зменшено. Я не є скільки дати собі відповісти з рук управи. Канцлер закінчив словами: Се, чого бажаємо — се сьогодні величава Німеччина, не така, що хоче оружною силою тероризувати світ, як се кажуть наші неприятелі, але Німеччина морально удосконалаена, перенята божою волею, свободна й могуча, яку ми всі любимо і за яку наші братя в полі кров проливають і жите віддають. Такої Німеччини бажаємо на перекір всім неприятелям.

Звіт російського штабу

з 17. липня.

ВІДЕЛЬНЯ. (Ткб.) На північний схід від Калуша Німці від 16. с. м. перед пол. підняли завіяту, які відібрали. З тактичних причин наші наступники, які обсадили лівий берег долини Лімниці, уступили на правий берег, оставляючи місцевості Новицю, Лавянин і Красну. Наши війська приступили до нових наступів, щоби виверти неприятеля за Лімницю. Ставляв він незвичайно завіятив опір. Під конець дня густі Іого формациї перешли до противофенави з села Берлоги і Камінь. Виперли всіні сразу наші війська і обсадили Новицю. Свіжі резерви, які надійшли, виперли неприятеля з цього села.

З дня 18. с. м. Сильний гарматний огонь неприятеля в околиці села Потутори, на південний схід від Бережан і Галича. На південний схід від Новиці і від Калуша неприятельські відділи по сильним гарматним підготовленю виступили до наступу і заняли один з горбів. Наши відділи уступили поволі на лінії ріки Березниці. В годину потім неприятель знову рушив до наступу в Новиці, але величавий наступ нашої піхоти й кіннини відперли Його.

Кабінетова кріза в Росії.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) Один з дневників доносить: Телеграфічне біржеве тоаєрство в Лондоні донісується з Петрограду, що міністерство земельництва Некрасов виступив з партії кадетів, тому що партія сьогодні зірвалася з правителством. Вважають правдолюбійним утворене соціалістичного правителства над проводом Церетелі, хоча можливим є також правителство утворене в соціалістів і лібералів під проводом кн. Львова. Петроградський пролетаріат є неприхильно настроєний проти коаліційного правителства. Числяться з можливістю членів на страйків.

Проти тимчасового правителства.

ПЕТРОГРАД (Райтер). Дня 17. с. м. вечіром пароплав Котлін і флотилія суден привезла моряків, жовнірів і робітників з Кронштадту до Петрограду. Ним моряки несли через місто хоругви з написом: «Проти правителства». В поході бачено також прапор кронштадтського клубу анархістів з написом: «Проч з правителством! Нехай живе комуна!» На Невськім проспекті пав стріл. Зараз потім почато на сліпі стріляти з машинових крісів. Повстало паніка. Число ранених ще не відоме.

Захищене становище кн. Львова.

АМСТЕРДАМ (Ткб.) До «Daily Chronicle» доносять з Петрограду: Кн. Львов ставляє умови в справі свого позиціонування на становищі. Можуться труднощі виживлення населення.

Осадком тимчасового правительства має стати Москва.

ПЕТРОГРАД (Райтер). Надзвичайна хідомісова рада займається внесенням про перенесення осадку тимчасового правительства до Москви.

Поголоски про ув'язнене тимчасового правительства.

ПЕТРОГРАД (П. А. Т.) В телеграмі до всіх правителівських комісарів президент Львов каже, що п-голоски про ув'язнене членів тимчасового правительства є неправдиві.

Чи буде переведена зміна конституції?

Львів, 19 липня 1917.

Віденський кореспондент «Berliner Tageblatt» д-р Ледерер, звичайно добре інформований про австрійські політичні справи, подає короткий огляд діяльності австрійського парламенту за післядній його сесією, пише, що взялися на переведене розігнання австрійської конституції ще цього літа — майже някі. Проект, щоби установити окрему комісію для тієї цілі, не міг бути вдійснений. Так само неча надії на зложене так званого великого парламентарного правителства, яке взялися за великі правні державні реформи. Не хоче того властиво ніякі з парламентарів партій, в першій мірі ні Чехи, ні Німці, а розв'язка національної проблеми переходить сили австрійського парламенту.

Але — пише вікінци д-р Ледерер — можна би поручити якомусь визначному політикові утворене правителство, до якого належали би піомірковані члени всіх партій і народів як міністри без теки, не зазнюючи някими обов'язками тих, кого вони будуть представляти. Се поки що вистарчило би. Таке правителство має би владити проектом нового ладу в Австрії ще перед осінньою сесією парламенту. З огляду на ту обставину, що корона кладе велику вагу на те, щоби дорогою перебудови Австрії вітвортити положене, пригоже для заключення моряне є виключена проба в той, чи інший спосіб вратувати для політичної праці ще кілька тижнів цього літа".

В ТРИЕСТЕНСЬКІМ МУЗЕЮ.

(Конець.)

В шестій салі приміщені знов сссаві. В озій габльоті хижаки в роду півнів та котів, дальніше в суміш гориль, леопард, жока, медведя, газеля, рен, ляма та осібно лілики.

Сема сядя: гади. Серединою величезний бас давун, боками в слойках гади та ящірки, в куті великих черепах.

Стіни малоті осьмій салі завішані скленими скринками з гарними зборами наших та більш південних мотилів; в дев'ятій салі хрүщи, саранчукі, гриби та відтички риб у скаменілих камунах, головно в Кохен. Між саранчуками заміті дивовижне соторине, *Rhabdus gigas*, мов крилатий хробак з трома гарями довгих ніг; з хрүшів звертають на себе увагу два великих черепахи.

Cervicopis з подібними до деревою кори, крилами та *Belosoma pionisum*, мов величезний кухонний „шваб“.

По середині стоїть кістяк величезного медведя.

В сусідній салі стоїть головно мінеральний збор в інтересною колекцією італійських будівельних мармурів, понад 300 різних окрас, та многими стояліттями в стояліттями з Постоїні та інших красових печер. Крім того в одній габльоті розкладено коло 50 старих чашок людських без близько означеної часу походження (просто лиши: *leschi antichi*), а в другій копальняні кости красових печерних авірів (*fossili cavernicoli del Caglio*), голо чо черепи та голіні кости печерного медведя. Інтересний також один череп, в Набр. чин, в яким стремить досить глубоко в кости над правим оком широке кремінне вістре списів.

Окремий відділ в музею творять поміщені

в двох остатніх салах цінні зборки археологічні, що походить у переважній частині зі старинних некрополів у Санта Лючія (Пісбереж). Бачимо ту цераміку неоліту, молодшого віднього енеоліту та головно гарні римські бронзи, яких переважно серед тутешніх прайсторій оправдус вівоні недалеке сусідство осередка давної римської імперії.

Епоха неоліту заступлена типовими круглобокими горшками темно-сірої краски та рідше у нас плиткими мисками середньої величини, переважно без всякого орнаменту. Більше багато форм і орнаментів виказує цераміка неоліту, побільш переважаючого числа цегляної краски амфор відомо мов глиняні клоши на високих часом ажурowych підставках та понад 40 малих ніжної роботи кубків. Майже всі менші амфори покриті шнурковим, діркованим та малюваним геометричним орнаментом, на одній більшість ся 17 перстенів з ясної мов стяною тонкої бляхи, втисканою кругом у глиняні стіни при помочі дірковання. На деяких інших амфорах замітний знову накладаний (не витисканий) меандер і інший, простолінійний орнамент, зложений в віскінних та побільшіше себе в глиняні стіни кульчиком міди, завбільші грохочі; такий сам орнамент видіється на всіх кубках, лиж мідянських кульки тут дрібніші, мов герданові кораліки.

Серед римських бронзових, замітних новими, часто незвичними в галицьких музеях формами, орнаментом та композиціями, занимають що до скількох першіх місць временної жіночі краски та предмети тоалету: фібули, аграфики, німиста, ковти, перстені та довгі шпильки до волосся — одна навіть з охоронячем. На чільним боць одній габльоти видніється на картоні інтересна композицією фібула у виді сидження з римської двоколісниці, з трикінним запрягом та візником; мов продовжене розвороти творить загнана під віз візова шпилька, якої ушко до замикання прикріплена до передніх кінських

копит. Ціла фібула дещо більша від половини пуделка сірників.

Крім жіночих окрас находяться в першій кімнаті мідні амфори, двоушні вази на воду чи вино, бляшки до нашивання, кілька нохів та меч бронзовий, з зеліза довгий у двох зігнаних меч та кілька сокир.

В другій, заразом остатній кімнаті містягься зіставлені побіч себе цілі ряди орнаментованих черепків неолітичні та пізніших судин і замітна велика колекція повідбиваних ушок глиняних амфор, горшків та кубків. Крім того, більші зборки кістяних вістрій списів, кремінних ножів, скребачів, молотків, рогові форми до витискання лінійного орнаменту на глиняних ерсбах, кремінні сокирки в роговій оправі з держаком, бронзові стрілі до нашивання, кістяні гребені, глиняні лямки на оливу, два мечі, бронзові та мідянські шеломи. В більшій габльоті виставлені кремінні египетські вироби еоліту та палеоліту — дар ерсф. Швайнфурта.

На більшу увагу, серед триєстенської археології заслугують вікінци вироби з бурштину, імпортованого сюди з наддалекого Балтійського моря. В музею приміщені чотири нашийники бурштинові, одна кінський нагрудник та чотири бронзові нараменники з насиленним великим куском бурштину, що походить з передісторичного скарбу зі Сан Канціяно та два нашийники, один малий інтересний нагрудник і кілька десятків осібних перел бурштинових з некрополів у Ст. Лючія.

Виходячи вже з музею здібасмо при брамі на долі за кратами мале, неупорядкоане ще lapidarium; чекають мабуть на збільшенні зборів.

Писано в поля, 20. липня 1917.

Яр. Ластерман.

Проф. М. Туган-Барановський про українську справу.

Галицька українська культура відіграва дуже визначну роль в українському відродженні.— Російська державність не вміла викликати в Українця любові до себе. — Тепер в широких народних масах можуть мати усіх тільки Українці політичних партій. — Автономія України переїде на Установчих Зборах. — Українська нація займе почесне місце серед народів націй усього світу.

Відень, 15. липня 1917.

(Ф. К.) В ранішньому виданні "Буржуазія В'язом" з 22. и. ст. червня пише відомий економіст проф. М. Туган-Барановський у другому нарісі "Вражіння з місії" п. з. "Укр-Інститут" між іншим ось що:

"Дійсно, українське національне почування в масі народу до революції було дуже слабке. Я особисто думаю, що українська національність могла зовсім згаснути й затерти ся в російській національноті, якби не було одної винадкової хвилинної обставини — сусідства російської України з Галичиною, в її власності у країнській культурі, котра розвивала ся поза джеміючим впливом Росії.

Галицька українська культура відіграва дуже визначну роль в українському відродженні. Галичина виробила літературні форми української мови, а Галичина українські діячі, письменники й учени находили тверду опору в приложенні своїх сил поза умертвляючим впливом російського деспотизму.

Завдяки съому І українська культура в Росії одержала за межами Росії свій центр і точку опори.

А що матеріалу для українського відродження в російській Україні було в достаточній кількості, українська мова вже не візела і в народі жила любов до своєї "рідної мови", а до російської держави не було зовсім ніякого пристрастя, і не дивно, що свобода привела до бістрого влагу українська.

До революції Українці патріотів були дуже небогаті, але все ж вони були. Майже в кождім селі були один два або більше місцевих інтелігентів, або селян, що в любові

читали українські книжки, абірвали українські бібліотеки, передилачували українські періодичні видання. Решта населення всім тим мало цікавилося, але любила свою рідину мову. Одержано чесність в російській школі, рідний Українець не відчував дійсної потреби української літератури й прилучався до російської культури, на присвоюючи однаке ім'я у найменші з груп російського державного патріотизму.

Російська державність не вміла викликати в Українця любові до себе й ось чому українство, що до революції було ледви тільким огником, підразу розворшилося яким посланням.

Тепер положене таке, що сулячи по моїм спостереженням в полтавськім селі в широких народних масах можуть мати усіх тільки Українці політичних партій. По всій правдолюбності домагання української автономії видвигне величезну більшість депутатів Українські. А що се домагання підтримують й інші національні партії, котрі виступляють з такими домаганнями а себе, а також і соціалісти, нема чого сумніватися, що автономія України переїде на Установчих Зборах.

Україна з її 35 міліоновим населенням, знаменитим чорноземним ґрутом, мінеральними богатствами і пректісними морськими портами може очевидно дійти до блискучого економічного розвитку. А що горкається самостійності української культури, ся культура заче бистро розвиватися ся при нових умовах і по мількох десетках літ українська нація, ся право на існування якої ще до недавна віддавало ся таким же сумнівним, займе почесне місце серед передових націй усього світу.

Реформа цивільного кодексу

Відень 12. липня 1917.

Субкомітет правничої комісії палати послів для реформи книги законів цивільних відбув угора засідання під проводом голови п. проф. д-ра Дністрянського. На засіданні розглянуто до реферату поодинські частини книги законів. П. Дністрянському припаво право облігування з виміром умови про службу і право.

Комітет постановив прашувати в земських земськими фаховцями інтересовані.

Зріст германофільства на Україні?

Львів, 19. липня 1917.

"Oesterreichische Morgenzeitung" доносить із Стокгольму: "Річ" подає, що а. Винниценко бувши то заявив, що політика нового правительства причинить ся до скріплення тих кругів на Україні, які відносяться до прихильного Німеччини і які бажають негайного миру між Україною і Німеччиною.

Утеча царя?

Як доносить будапештеський дневник "Нігет" бувший цар Микола мав втечу з кількох військових йому офіцірами до Фінляндії.

Скапарена організація.

В справі "Загальний український культурний Ради".

Конкурс.

Відень, 16 липня 1917.

Вчора відбулися тут збори учителів високих, середніх і народних шкіл Галичини і Буковини. На зборах взяло участь понад 50 представників учительства, в тім числі три професори університету і шість директорів середніх шкіл. Предсіда зборів проф. д-р Смаль-Стоцький звернув увагу на позагу хвилі і заміяв присутніх словами завдання на полі шкільництва, щоби онісля не вплину докорі сусідньини, що учительство не доросло до цього переломового часу.

В дебатах промовляли пп. директор д-р Сабат, президент УПР. Романчук, д-р Олександер Колесса, Калинович, д-р Рудницький, Даниш, д-р Кордуба, учитель Бензальо і Гранківський.

В довшій промові директор Сабат підчеркнув з настінкою, що ЗУК Рада своїх задач не виконала. В першій мірі занедбула українське шкільництво на еміграції, доказом чого служить м. і. справа гмінської гімназії, зовсім не интересувала ся видаванням не то шкільних підручників, але із підручниками не спромогла ся на видані буквалія Крушельницького. Взагалі широї діяльності що до організації шкільництва і береження становити інтерес учительства ЗУК. Рада не проявила. Оборона, якої піднялися по-силу д-р Колесса, як заступник голови, і през. Романчук, як голова ЗУК. Ради, не вспіла опрокинути важких закідів бездіяльності ЗУК. Ради, піднесеніх всіми іншими бесідниками. Доказом цього є отсік одноголосно приняті резолюції на адресу президії "Загальноукраїнської Культурної Ради" у особах пп. Романчука і Ол. Колеси.

Зібрані дні 15. липня 1917 р. представники учительства народних, середніх і вищих шкіл визначають, що встанована перед півтора роками Загальна Українська Культурна Рада своїх під теперішню пору преважник завдань її в дрібній частині і у ніякім напрямі не виконала.

I. Тому зібрані жадають, щоби:

1) Загальна Українська Культурна Рада була негайно перебудована на громадянсько-демократичні основи і обніяла свою організацію через філії та кружки всю українську територію Австро-Угорщини;

2) Шоби з'організована ЗУК. Рада негайно розвинула на основі обдуманих планах всесторонній діяльність на полі розвитку української духовної культури;

3) Щоби дотеперішня Президія ЗУК. Ради скликала найдальше до чотирьох неділь засідань зборів.

II. Визнається ся ЗУК. Рада, щоби дала звіт зі своєї діяльності взагалі, а з окрема, щоби предложила на найближчих загальних зборах звіт зі своїх фондів, переглядений і потверджений координаційною комісією.

III. Збори визнають рішучою п. проф. д-р Колессу, щоби негайно зложив своє заступництво голови в ЗУК. Раді.

Секретар зборів: Омелян Штесик, д-р професор гімназії.

НОВИНКИ.

Львів, 19 липня 1917.

Українська Рада в Москві. "Утро" Rossbi "Русское Слово" доносять, що під проводом А. Саликовського відбулися загальні збори представників українських політичних і культурно просвітніх організацій Москви. На зборах обговорюють реферат членів Центральної Української Ради, представника української групи соціал-демократів М. Огородника в справі утворення в Москві Української Ради, що обєднувало б українські колонії центральної Росії й була в разі потреби виконавчим комітетом після українського національного зібрання та філію Центральної Української Ради. Реферат Огородника одобрені збори. Узявлено уговори в Москві Українську Раду, поручивши її організацію тимчасовому комітету, вибраниому на зборах. До комітету вибрано на председателя голову московського комітету українських автономістів федерації А. Саликовського, заступниками председателя — представника українських соціаліст-революціонерів А. Приходка й представника Українського військового клубу Авакова, наступником представника автономістів федерації А. Хрущого і секретарем представника української організації Холіщана А. Павлюка.

Проф. М. Туган-Барановський, котрого дуже цікаві пожелання і уяви про українське відроджене, під час до зборів чл. "Діла", — є нині беззречені найвищій членом професором експонтом із шілу Росії і належить до найчільніших представників своєї наукової області в сімі європейських ученіх. Богато праць його в оригіналі і перекладах присвятили між ін. "Archiv für Sozialwissenschaft und Soziologie", "Die Neue Zeit" і ін.

Проти митрополита гр. Шептицького і його місію в Римі приносять дозу досить з Відня винна "Gazeta Wieczorna". Митрополит — оповідається ся там — єдо до Риму, щоб там іменем тимч. російського правительства предложить Папі гаванс унії російської церкви з Римом. Митрополита жде там кардинальський засідок. Такий короткий зміст довгої дослідженії. Можливо, що все тає складе — правда, однаки звичайно неподілність "Gazeta Wieczona" і її неважкому жадачу сенсації за віку ціну, хочби коштом правди — радимо здергати ся з вірою розказані там речі аж до часу, коли принесе підтвердження їх якесь достовірніше від тієї газети жерело.

— В спріві роліваних від війска. Оголошується урядово: Наслідком рескрипту ц. к. міністерства краєвої оборони з дня 7. липня 1917 р. 1250—XIV. оповіщає, що по думці обов'язуючих приписів і часово увільнені, які при контролі увільнені зголосили прошене про дальшу реквізуючю, можуть одержати дозвіл остати на своїх дотеперішніх цивільних становищах аж до порішення їх прошення компетентними властями, о скільки дотеперішнього увільненя не знесло ц. к. намісництво. При поданні о нові увільнені, о скільки їх внесено перед 10 ліття, політичні власті I. інстанції були управні відповідно відповідним дозвілом на дожидані рішені на час від 10 тижнів, числичи від дні до якого треба було зголосити ся до військової служби; тепер, о скільки той реченець минув, вільно буде тим властям продовжити його о дальших 6 тижнях. Для тих знова осіб, які внесли подання о увільнені по 10. ліття с. р. з нагоди контролю увільнені, можуть політичні власті віддавати дозвіл на відмінання рішені тих подань аж до кінця с. р. У всіх інших случаях обов'язують загальні приписи рескрипту ц. к. міністерства війни від 10 ч. 207.000 з 1916 р., які дають право політичним властям I. інстанції віддавати згадані дозволи на дожидані на час 6, згідно також дальших 4 тижнів, числичи від дня, коли для дотичних річників установлені обов'язок зголосити до служби, згідно від дня, коли минув реченець часового увільнення.

— З'їзд залізничних учителів у Києві. У "Київській Миці" з дня 14. и. ст. червня читаємо: "Закінчено з'їзд учителів та управителів залізничних шкіл південно-західних залізниць. З'їзд приняв такі постанови: 1) Про українізацію школи. При переведенні українізовані пісні візятися ся на увагу інтереси меншин. Школа не повинна брати участі у розв'язанню питань, післячених з національними самоозначеннями населення. Загальнодержавна мова повинна вводитися в науку на другій році. В усіх школах південно-західних залізничних треба звести курс української мови, а в школах російських за згодою населення курс української мови. Потрібно звістити в школах українські бібліотеки. 2) Про навчання Закону Божого. Школа може й повинна давати релігійно-моральні виховання. Наука Закону Божого повинна обнімати головним чином читані й поклонені. Свягелія. Питане про обов'язковість чи необов'язковість навчання Закону Божого має має рішатись

ніжевою шкільною радою. 3) У справі організації учителів постановлено увійти в склад заради по чистому учительського союзу. 4) В справі шкільної управи постановлено, що управомною педагогічною радою в представниками від родичів і шкільною радою, яка складається з усіх членів педагогічної ради і рівного їм числа представників громадянських організацій і організацій родичів учеників. — Ф. К.

— Засідання. Повне засідання УП. Р. буде віторок і середу в дніх 24. і 25. липня с. р. з слідчим порядком нарад: 1) аміна статута і регулями; 2) вибор управи клубу; 3) справа реформи конституції; 4) події на закордонний Україні; 5) справа укр. легіону; 6) справа пресою. Початок засідання дні 24. с. м. о годині 9. рано.

— Прогульку на могилу Шевченка. Українське культурно просвітнє товариство "Рух" увіднено 10. і 11. л. ст. червня прогульку до Канева на могилу Шевченка. Чистий дохід обернено на видання книжок для дітей у шкільній віці. "Кіса. Мисль" з 3. н. ст. червня. — Ф. К.

— Запис для сайту Бл. п. Ішасна з Двіднієвича Луцька, б. учителя в Королівській, заснована на сирітській захисті ім. митрополита А. Шептицького у Львові квоту 1000 К. в тим, щоби цей фонд сл. жив виключно для сиріт по народніх учителях. Словники послані волю бла п. Луцької пристали п. Евгенія Мандзюкова з Богуша к. Грибова 1000 К. до адміністрації "Діла", звідки дозначено мені іх в цілі дальшого застосування. За ті гроші закупив я анти заставні Зем. Банку Гіпот. у Львові С. III. ч. 264 на 1000 К. і С. I ч. 941 на 100 К. з купонами від 1. липня 1917, а решту К. 7-16 умістив на експ. кн. тоді банку ч. 3.678 і передав всі ті цінні папери рівночасно Управі захисту до дальшої розпорядності. Честь памяти Покійної, що не забуда про бідні сироти! — о. В. Линчак.

— П. д. Трнільовський просить нас відзначити, що він від кінця має с. р. не виїздів із Відня.

— Офіційні Українці 9 п. л. прислави на фонд ім. митропол. А. Шептицького для укр. сиріт 650 К., з с. надпор. Дольницький 50, пор. Костек 50, пор. Петурів 50, хор. Мізур 50, хор. Л. Пінь 50, хор. Р. Пінь 50, зор. Коритівський 50, пор. Сиріт 40, хор. Стефанішин 40, хор. Федорік 40, пор. Явєцький 30, пор. Пушн 30, пор. Богачевський 30, хор. ар. Мельницький 30, пор. Федошка 20, хор. Данчевський 20 і хор. Безушко 20. Дякуємо горячо! Ві. Жертоводам за їх ласку пам'ять і ви спаслимо надію, що також в прочих відділках війська, де тільки служать наші люди, зможеться збиркою жертв на сю так важну ціль. Гроші треба вислати все просто до "Дністра" на кн. ч. 10 300. — За секцію "Живого пам'ятника": в. о. В. Линчак.

— Міст ім. Т. Шевченка на Антарі. Міністерство Н. Некрасов згодив с. щоби міст че-рез Дніпро на лінії Гришино—Рівне—Хашкі—Цітково, як буде ся, назвати мостом Тараса Шевченка. Міст одержить український стиль. Крім того укалено лати українські на-зви: станція, ("Кіса. Мисль", з 7. н. ст. червня). — Ф. К.

ПАГДИ ГОЛОВОВАНИ

Останні числа "Stellmeier's Münzblatt u." доносять на першій сторані про геройську смерть двох українських офіціїв: хорунжого 80 п. п. Василя Сірового Дакова і рез. поручника 11 п. уланів лінії Романа Бачинського. — В. І. П.

НОМЕРИКІ

Олександра Барташа, упразднитель народної школи в Знесіні к. Львова, 41 літ, номер дна 18. с. м. потажій неділі, принявши Найс Тайнин. Покійний був ширим Українцем і добром чоловіком української підсъкої молодіжі школи. Покорон відбудеться ся д. 20. с. м. о год. 10 перед пол. з дому жалоба Знесіні ч. 20. — В. І. П.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛИ.

"Патовою скотині".

На необхідну котарю утворюється 25 українських єд. на Волині, які супроводжують останніх тих діячів і воїнів, які участвують

Відповідак за редакцію д-р ВАСИЛЬ ПАНЕЙКО.

справи, конечні як найкорінніші і найобильніші жертви

о. Василь Склепкоович Сосниця 5 К. о. Іва на Жегалловича Нівиць, Конст. Городніків в Місіні (Моравія), о. Павла Процька Вербіж, хор. Стефана Кушніра Ріма Шомбат і Ст. Корнова Борове — о. Гр. Канда Ярослав (Дн.) 5 К. — Петро Осіба Ожедів 5 К: Ганюту Тарнавську в Підлісах, о. Семена Біленського кат. нім. тіни, у Львові, Юліана Гавриловича см. дір. школи в Мостиках, Михайла Мельника поруч. полк об. кр. бат. 149

і Михайла Дацькова поруч. ціс. шлес. полк п. п. 517. — о. Теофіль Дурбак в Струтині вижнім п. Рожнів 10 К: Михайла Левицького пароха в Княжівськім, М. Творицька секретаря "Сільського Господаря" Долина, Стефанію Коляджин судиню в Долині, Марію Іжицьку у Львові, Михайла Ладу катехиту в Долині. — Моравського Йосиф Соколівка 5 К: Олю Шумську учителю в Світлі, Мих. Кузьму учит. в Хватові, Олю Носінну учит. в Жуличах, Л. Загорійка учит. в Соколіві. — Стефа Глодзінська в Руді сіл: Маринцю Бардинівну в Желазі, Зоню Гарукінну в Незнанові, — Юлія Карпюківна Сокаль 5 К: Ірину Небожук Бель, Ол. Давидовича Тартаків, Богдана Трешневського Хоробрів к Сокалю, Адольфа Карака Стронібаба п. Красне, Конста Гітана Гонькава Сокаль.

(10 К від Юстина Грибовецького з 10 К від Мих. Юркова) четарів 24 п. п., — Леонія Тарнавську етан. 445 10 К: о. Сайкевича В. Васючин, чет. У. С. С. Індишевського Яр, хор. У. С. С. Городнічика Евг. ет. поч. 445, чет. У. С. С. Цюкана Іль.

Галюсю Тарнавську Золочів, — викликаний Петром Репець підхоружий У. С. С. на 5 К і відрофе Петром Місяк почтмайстром в Добрушині на 10 К, на волинські школи, складаю в "Дністру" отбіл квоти і кличу на 10 К. управителів щілі: Володимира Бобіка в Кам'янці Липник, Олександра Кулинич в Бунові і Ініо Молодіцькі в Кам'янці Старе село, — В. Міськівка в Мости великих (Дн.) 20 К, — Петро Дучимінський Замость: Ольгу Ванюхову Ластівку, Олімпію Бевільку Желдець, Марію Фуртакову Тростинець, Володимиру Думінову Ластівчи, Василія Пінчика Тисів, Анастазію Дубасову Ясеніця сльни, — д-р Еврім Калито-вський в Струю 20 К (Дн.): Якова Тишоницького, — А. Микитак Страй 20 К (Дн.). — В. Дудкевич Бартатів 5 К: Володимиру Яндівському з Жилявки, Марію Грабовському з Самбора, Марію Нагірну з Руди, Володимиру Дудкевичеву з Рогатини, Романа Лаврівського в Дрогобичі.

Прошу всіх Еп. Жертоводавців придергувати ся форми, оголошеної в Ділі, значить ся: насачеред пише ся Ім'я, мавчище, місце заслання жертвоподібця з опісля по двох точках (:) викликанех. В той спосіб засадите нам багато роботи, бо не треза буде кождої картки перевірювати, а просто вистя ся її до друку. При сї нагоді пригадуємо, що жертвоподібці з папкою системно значить, можна не більше як п'ять осіб викликавати. Понад п'ять буде счеркувати. Жертвоподібці просить сл. посилані до квад. тов. "Дністер" (Львів, Руська 20) ч. кн. 9888, повідомляючи карткою аз міністракти "Дністру" викликаних X.

ОНОВІСТКИ.

Петинця, 10. липня 1917.

Найкі: греко-кат. Томи і Анакі — римо-кат.

Західка: греко-кат.: Прокопій інч. — римо-кат.: Пракседи.

1. На "Фонд Українських Журналістів ім. Язо відзе Вісімлітівського" зділж. в нашій адміністрації п. надпор. Роман Стельмахін 50 Кор. замість цвітів на могилу свому старості бл. п. Ярослава. — На будуче просимо жертвоподібців просто не ресилати до тов. "Дністер" ч. кн. 10 500.

1. Дівчача освіта вийде зі Львова дні 21. липня. Дівчата мають звати ся з родичами о год. 8/10 рано в школі Шашкевича.

Український Народний Твіті Т-ва "Бесіда" — Альянс під управою Н. Рубчакової. Садя Т-ва. Писемки при вул. Шашкевича ч. 5.

В суботу дні 21. липня 1917. Премера "Партизанської" сценічної студії в 4 діях Вуйциків, в перекладі Карла Блєского.

В неділю дні 22. липня 1917. "Сватання на Основаненка" народна оперетка в 3 діях Квітків.

Білети раніше набути можна в "Народній Торговілі". В день представлення при касі від тов. S. п. п. Початок о год. 7½ вечором. 1-2

АДРЕСА:

*Nouzkasse der Zentralleitung
der Ukrainschen Legion.
WIEN, VI. LEADERERGASSE 26
WIR PROSIMO NA SOU ADRESSE 444
ZLATI LISTI I LATKI 444
NA STRILENCE 444*

НАДІСЛАНЕ.

Супроти того, що появляють ся в друковані виданнях твори д-ра І. Франка з порушенням авторських прав, забороняємо видавати всікі твори і світлини д-ра І. Франка без відома і згоди управителя спадкової маси радника К. Бандівського, Львів, ул. Крашевського ч. 23. Ті п. видавці, що твори або світлини д-ра І. Франка вже видали, зволять порозумітися з упр. спадкової маси.

За спадкової маси: П. Франко
401-1

ОГОЛОШЕННЯ.

ЛІСОВИ НА ЦІЛІ продавані з правом гри з використанням першої затрати. На лісівські увілювально позичкові платні в місцевих ратах. Поручимо нашу фірму до всіх гранітів в сороках бандівцях. Номін лісса Австр. Черв. Хреста проявлює на ратах по 8 кор. за 5 лісів разом.

БАНКОВИЙ ДІМ

ШІЦІ І ХЛЕС

у Львові, пл. Маріївська 7. VIII 9-7

Погрібна Інструкція, на ціль рік приготовити одну панчичку в увінчаною VIII кл. I, рік Семінарія уч., а другу в V. до VII кл. Усієї після увінчання. — Відповімо нашу фірму до всіх гранітів в сороках бандівцях. Номін лісса Австр. Черв. Хреста проявлює на ратах по 8 кор. за 5 лісів разом.

Учнинки VI. кл. піни без дільших средств до науки, пошукую на сів дорогої помочи у якості родини до увінчання наук. Ласкане гоношеве слати Poste restante "Учнин" Перемишль.

Молодий чоловік на високій становиску, д-р прав из юнік, шукав товарищів жити Услів. Вк. 8-25, характер спокійний, більш посаг. Анонім без відповіді. Відповісти слати до бюро Bracka, Костюшко 2. пл. Характер

Студент університету, гайдак на час ферії лікії з увінчаною тімнівальню, зарадищі за сіді. Услів після увінчання. — Зголосити ся слати до Адміністрації "Дністру" під "Інструктор".

При масть ся передплатна на часописіків полоне них Українців табору Зальцведель (Німеччина)

ВІЛЬНЕ СЛОВО*

Часопис входить що середні і суботи. Види-сувати можна в усі краї. табори в робітанці кома-ди Німеччини й Австро Угорщини.

Передплата на місяць 40 фен., одно число 5 фен. Пробне число висилається ся без плати.

Адреса Редакції:

Redaktion der ukrainischen Lagerzeitung
"Wilne Slovo" Kriegsleger Salzwedel.

441-?

КОНКУРС.

Тов. "Український Інститут для дівчат" в Перемишлі отворяє з новим роком школинні 1917/18 жіночі 8 класову реальну гімназію. Сего року буде вже I і II класа. Приготуванням кла-єю увінчані. Вписове до гімназії на цілий рік 200 К, яку то суму можна буде сплачувати місцевими ратахами.

Побіч клас гімназійних будуть існувати також класи ліцеальні, а се класи III-VI. Вли-сово до ліцеальних клас виносить 100 К, річно, яку то оплату можна буде розложити себі на місцеві ратахи.

Рівночасно розписується конкурс на принєм-учниць до пансионату Місіяна оплата за уде-жане виносить 100—120 К, а чого до 40% має зложити ся в матеріалах. Точніші інформації подані в проспекті, який всім інтересованним на-бажані вишилі заром.

Учниці дохозяї до школі мають також зголосити ся до Відділу письменно — Подання приймається ся найдальше до 15. серпня с. р.

Відділ тов. "Український Інститут для дів-чат" в Перемишлі, вул. Татарська 4. 43A

* друкарні "Дністру" Львів, Ринок ч. 10.